

Social- og Integrationsministerens talepapir ved samråd den 13. december 2012 om samrådsspørgsmål L.

Det talte ord gælder.

- Tak for ordet. Jeg vil gerne indlede med at sige, at jeg er glad for at være her i dag, for jeg mener, at det er vigtigt, at vi sammen adresserer dette emne, og får slået tydeligt fast, at man aldrig må presse en kvinde til at få foretaget en abort.
- Det er altid en stor og lykkelig begivenhed, når et barn kommer til verden. Men der er samtidig også mange opgaver og udfordringer forbundet med det at få et barn. Det kræver både ressourcer og overskud. Og for de særlig sårbare og udsatte familier kan opgaven være meget svær at løfte.
- Her tænker jeg f.eks. på familier, hvor forældrene har et massivt stofmisbrug. Eller de familier, hvor et eller flere børn allerede er blevet tvangsanbragt på grund af misrøgt og vold eller overgreb i familien.
- Vi kender alle til de sager, hvor børn har fået en al for svær start på livet, fordi deres forældre ikke kan passe ordenligt på dem.
- Nogle af de udsatte kvinder, som vi her taler om, mangler ressourcer til at håndtere livet. Og vi ved, at de ofte mangler et netværk til at støtte og rådgive dem, på trods af, at det kan være svært

for kvinden at overskue sin egen situation, hvis hun står helt alene.

- Derfor er det vigtigt, at den unge kvinde får mulighed for at få støtte og vejledning fra en rådgiver på kommunen, som hun har tillid til, hvis hun ikke har andre at gå til.
- Rådgiveren kan hjælpe kvinden med at få et overblik over sin situation og tage den svære samtale med hende om, hvad det vil indebære, at hun får et barn.
- Derfor indeholder serviceloven en mulighed for at drøfte familieplanlægning med kvinden.
- Jeg tror, at vi alle sammen kan blive enige om, at det bedste er, hvis man har sådanne drøftelser så tidligt som muligt. Vi skulle gerne derhen, at disse kvinder slet ikke kommer i den situation, at de bliver gravide, men måske ikke selv ønsker, kan overskue eller har ressourcerne til et lille barn.
- Under alle omstændigheder gælder det selvfølgelig, *at en rådgiver naturligvis aldrig må forsøge at overtale eller presse en kvinde til at få foretaget en abort.*
- Det er en personlig og stor beslutning, som alene kan træffes af den enkelte kvinde. Derfor kan det naturligvis på ingen måde accepteres, hvis en offentlig myndighed presser en kvinde til at få foretaget en abort.
- I den forbindelse vil jeg gerne henvise til det brev, som både jeg og Socialudvalget har modtaget fra Dansk Socialrådgiverforenings

formand Majbritt Berlau. I brevet skriver Majbritt Berlau, at socialrådgiverne hverken presser eller forsøger at overtale unge gravide kvinder til at få foretaget abort.

- Jeg er tilfreds med, at Dansk Socialrådgiverforening så tydeligt melder dette ud. Jeg synes, at det er positivt, at foreningen bakker op om dette budskab til alle deres medlemmer.
- Derudover vil jeg tydeliggøre vejledningen på området, så der ikke kan herske nogen tvivl om, at vejledning om familieplanlægning alene kan foregå i dialog og under forudsætning af, at den unge kvinde er indforstået hermed. Så det bliver tydeligt, at den bedste rådgivning om familieplanlægning foregår så tidligt som muligt, før kvinden bliver gravid. Og så skal vi slå fast med syvtommersøm, at sagsbehandlere aldrig må presse en kvinde til at overveje abort. Abort er et selvstændigt valg.
- I forhold til spørgsmålet om, hvorvidt serviceloven giver hjemmel til, at kommunerne kan motivere kvinder til at få abort, kan jeg oplyse, at serviceloven giver kommunerne mulighed for at yde *generel* rådgivning om familieplanlægning, og herunder også om muligheden for at benytte prævention.
- Rådgivning om familieplanlægning kan være aktuel i forhold til støtte af enlige og sårbare unge mødre, eller over for familier, der allerede har børn, der er tvangsanbragt fx på grund af vold i familien.

- Vi indførte reglerne om familieplanlægning med Barnets Reform, hvor alle satspuljepartierne var enige om, at der blandt sagsbehandlerne har været en for stor berøringsangst i forhold til at tage disse svære samtaler. Vi var derfor enige om, at det var nødvendigt at sikre, at udsatte familier i forbindelse med den øvrige familierådgivning også kan få rådgivning om familieplanlægning.
- Det vil altid være en svær balancegang at skulle drøfte et emne, som vedrører så private og etisk svære overvejelser. Og en balance at give en neutral rådgivning om familieplanlægning og de muligheder der er – så kvinden er fuldt oplyst til at træffe sit eget selvstændige valg.
- Men med Barnets Reform slog vi fast, at sagsbehandlerne skal forsøge at ramme den balance i dialog med den enkelte kvinde – også selvom det kan være svært.
- Det allerbedste er, hvis sagsbehandleren kan tage denne svære samtale langt tidligere og *inden* kvinden bliver gravid. Så man kan drøfte mulighederne for at få prævention og bl.a. også gøre opmærksom på kommunens mulighed for at betale for præventionen, hvis udgifterne til det er en barriere.
- Formålet med familieplanlægning er altså at forebygge risikoen for, at en familie får flere børn, som familien ikke kan tage sig af, og som derfor kan komme i fare for også at blive anbragt.

- Jeg vil gerne understrege, at der *alene* er tale om *generel* rådgivning og dialog med familien, og det forudsætter naturligvis, at den pågældende er indforstået hermed.
- Specifik rådgivning om valg af konkrete præventionsformer og udskrivning af recepter foretages af sundhedspersonale som f.eks. den praktiserende læge.
- Hvis den enkelte kvinde ønsker at drøfte sine overvejelser om at få foretaget en abort, skal kvinden henvende sig til regionsrådet eller til sin egen læge, som efter sundhedsloven er forpligtigede til at tilbyde information og støttesamtaler før og efter en eventuel abort.
- Men familieplanlægning handler også om, at socialrådgiveren snakker med kvinden om, de muligheder hun vil have for at modtage støtte, hvis hun vælger at beholde barnet. Socialrådgiveren kan f.eks. tale med kvinden om, hvorvidt der er behov for støtte i hjemmet efter fødslen.
- For afslutningsvis kort at opsummere, er der altså ikke hjemmel i serviceloven til at socialrådgiverne kan presse unge kvinder til at få en abort. Der er tale om en stor og personlig beslutning, som en myndighed naturligvis ikke skal blande sig i. Det er ene og alene op til den unge kvinde. Dette skal der ikke hersker nogen tvivl om!
- Samtidig har kommunerne en pligt til at yde udsatte familier rådgivning om familieplanlægning. Nogle udsatte familier kan

være i situation, hvor der ikke er overskud et barn. Rådgivning og drøftelse i disse situationen skal foretages før kvinden overhovedet bliver gravid.

- Derfor vil jeg tydeliggøre vejledningen til kommunerne, så vi får slået fast, at sagsbehandlere aldrig må presse en kvinde til at overveje abort, men samtidig har en vejledningspligt. Den forskel og den balance skal være tydelig for alle.